

پیش‌ها و پاسخ‌ها

کد پرسش: ۳۲۱

احکام

احکام حجاب، نکاح و روابط جنسی

پرسش کننده: اشکان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره پرسش: ۱۵

تاریخ پرسش: ۱۳۹۶/۳/۲۶

حکم خودارضایی در اسلام چیست؟

پاسخ به پرسش شماره: ۱۵

تاریخ پاسخ به پرسش: ۱۳۹۶/۳/۳۰

درباره‌ی حکم «استمناء» یا «خودارضایی» به معنای تحریک عضو تناسلی خود تا آن گاه که به خارج شدن منی بینجامد، میان مذاهب اسلامی اختلاف نظر وجود دارد؛ به این ترتیب که مالکیه، شافعیه و شیعه آن را مطلقاً حرام می‌دانند؛ با این استدلال که خداوند درباره‌ی مؤمنان فرموده است: ﴿وَالَّذِينَ هُمْ يُفْرُوهُمْ حَافِظُونَ ۖ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۗ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ﴾ (مؤمنون / ۷-۵)؛ «و کسانی که فرج‌های خود را نگاه می‌دارند، مگر از همسرانشان و کنیزانی که مالکشان شده‌اند، چراکه آنان ملامت نمی‌شوند، پس هر کس فراتر از آن بجوید آنان همانا تعدی کنندگانند»، در حالی که استمناء فراتر از آن است و با این وصف، جُستن آن تعدی محسوب می‌شود و این یکی از دو روایت رسیده از اهل بیت است (کلینی، الکافی، ج ۵، ص ۵۴۰؛ طوسی، الاستبصار، ج ۴، ص ۲۲۶)، ولی حنفیه آن را مطلقاً حرام نمی‌دانند، بل معتقدند که آن هرگاه برای پیشگیری از زنا ضرورت داشته باشد، جایز بلکه واجب است، هر چند بدون چنین ضرورتی جایز نیست؛ با این استدلال که تحمل ضرر کوچک‌تر برای پیشگیری از ضرر بزرگ‌تر عقلاً واجب است و این نظری است که از ابن عباس روایت شده است: «نِكَاحُ الْأُمَّةِ خَيْرٌ مِنْ هَذَا وَ هَذَا خَيْرٌ مِنَ الزَّانَا» (عبد الرزاق، المصنّف، ج ۷، ص ۳۹۱)؛ «نکاح کنیز از این کار بهتر است و این کار از زنا بهتر است»، ولی ظاهریه آن را حرام نمی‌دانند، بل معتقدند که آن کاری مکروه است؛ به این معنا که از فضائل و مکارم اخلاق نیست؛ با این استدلال که ﴿وَرَاءَ ذَلِكَ﴾؛ «فراتر از آن» در سخن خداوند ناظر به رابطه‌ی جنسی با دیگران است که «زنا» محسوب می‌شود، به این معنا که مؤمنان با دیگران جز همسرانشان و کنیزانی که مالکشان شده‌اند رابطه‌ی جنسی ندارند؛ چنانکه درباره‌ی آنان فرموده است: ﴿وَلَا يَزْنُونَ﴾ (فرقان / ۶۸)؛ «و زنا نمی‌کنند»، در حالی که استمناء رابطه‌ی جنسی با دیگران و تبعاً زنا نیست، بلکه خارج کردن منی از خود بدون رابطه‌ی جنسی است و با این وصف، ﴿وَرَاءَ ذَلِكَ﴾؛ «فراتر از آن» در سخن خداوند محسوب نمی‌شود. به عبارت دیگر،

استمناء لمس کردن عضو تناسلی خود است که به اجماع امت اشکالی ندارد، با این تفاوت که به قصد خارج کردن منی انجام می‌شود، در حالی که قصد خارج کردن منی ذاتاً حرام نیست؛ زیرا خداوند از یک سو آن را به تفصیل بیان نکرده و از سوی دیگر فرموده: ﴿وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ﴾ (أنعام / ۱۱۹)؛ «و چیزی که بر شما حرام کرده را به تفصیل بیان کرده» و این نظر ابن عباس بنا بر روایتی دیگر و نظر برخی بزرگان تابعین است (بنگرید به: عبد الرزاق، المصنّف، ج ۷، ص ۳۹۱)؛ بلکه به صحابه نسبت داده شده و آمده است: «كَانُوا يَفْعَلُونَ فِي الْمَغَارِي»؛ «این کار را در مغاری انجام می‌دادند» و آمده است: «يَأْمُرُونَ شُبَّانَهُمْ بِالِاسْتِمْنَاءِ يَسْتَعْفُونَ بِذَلِكَ»؛ «جوانان خود را به استمناء توصیه می‌کردند تا عفت خود را با آن پاس دارند» (بنگرید به: ابن حزم، المحلّی، ج ۱۱، ص ۳۹۳)؛ همچنانکه یکی از دو روایت رسیده از اهل بیت است؛ با توجه به اینکه با سندی صحیح از ثعلبه بن میمون و حسین بن زرارة روایت شده است: «سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الرَّجُلِ يَغِيثُ بِذَكَرِهِ بِيَدِهِ حَتَّى يُنْزَلَ، قَالَ: لَا بَأْسَ بِهِ وَ لَمْ يَبْلُغْ بِهِ ذَلِكَ شَيْئًا» (طوسی، الإستبصار، ج ۴، ص ۲۲۶)؛ «از ابو جعفر (باقر) علیه السلام درباره‌ی مردی پرسیدم که با دست خود با عضو تناسلی‌اش بازی می‌کند تا آن گاه که انزال می‌کند، فرمود: اشکالی ندارد و آن را چندان چیزی ندانست».

این دیدگاه‌های موجود میان صحابه، تابعین و مذاهب اسلامی است، ولی قدر مسلم آن است که استمناء کار پسندیده‌ای نیست؛ زیرا شیوه‌ی پسندیده برای تأمین نیاز جنسی، ازدواج دائم است و اگر کسی قادر به ازدواج دائم نیست، می‌تواند به ازدواج موقت روی آورد و اگر توانایی ازدواج موقت را نیز ندارد، بهتر است که از روزه کمک بگیرد؛ چراکه روزه از شدت شهوت می‌کاهد و آن را قابل تحمل می‌کند (بنگرید به: پرسش و پاسخ ۱۳۹)؛ همچنانکه اشتغال به ذکر خداوند و پر کردن اوقات فراغت به کارهای سودمند و حفظ اعتدال مزاج و دوری از عوامل بیدار کننده‌ی شهوت، سپری استوار برای جوانان در برابر حملات شیطان است و در اندرزنانه‌ی علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی آمده است: «غریزه‌ی جنسی‌ات دیوی گرسنه و خفته است. زنده‌ی آن را بیدار نکن که تو را خواهد خورد» (نامه‌ی ۱۶).

خداوند همه‌ی جوانان مسلمان را بر حفظ عفت‌شان یاری فرماید، اگرچه پیروان شهوات می‌کوشند که آنان را به انحرافی بزرگ دچار کنند؛ چنانکه فرموده است: ﴿وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا﴾ (نساء / ۲۷)؛ «خداوند می‌خواهد

که شما را توبه دهد و کسانی که از شهوات پیروی می کنند می خواهند که شما انحرافی بزرگ پیدا کنید؛ خصوصاً در دوران جدید که کوشش آنان با سوء استفاده از امکانات جدید به اوج خود رسیده؛ چنانکه فرموده است: ﴿فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا﴾ (مریم / ۵۹)؛ «پس بعد از آنان آیندگانی آمده اند که نماز را ضایع و از شهوات پیروی کرده اند، پس زود باشد که (عاقبت) گمراهی را ببینند».

دفتر حفظ و نشر آثار منصور هاشمی خراسانی

بخش باگتولنی به پرسش ها

پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار منصور هاشمی خراسانی حفظ الله تعالی

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید. لینک مطلب فوق صفحه فیسبوک پایگاه صفحه گوگل پلاس پایگاه صفحه کانال تلگرام پایگاه